

**Kecskemét Megyei Jogú Város
Alpolgármestere**

BESZÁMOLÓ

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése

**2022. december 8-án
tartandó ülésére**

Tárgy: A Horthy Miklós kormányzó kecskeméti látogatását ábrázoló zsánerkép

**A beszámolót készítette: Ladics Monika irodavezető
Humánszolgáltatási Iroda**

Kezelési megjegyzés: Határozat-tervezet

Döntési változatok száma: 1

Mellékletek:

Véleményezésre megkapta:

Egyéb szervezet, külső szakértő:

Megtárgyalta:

Törvényességi észrevételem nincs:

Dr. Temesvári Péter
jegyző

KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS

ALPOLGÁRMESTERE

Iktatószám: 167-36/2022.

BESZÁMOLÓ

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése

2022. december 8-án tartandó ülésére

Tárgy: A Horthy Miklós kormányzó kecskeméti látogatását ábrázoló zsánerkép

Tisztelt Közgyűlés!

A közgyűlés októberi ülésén Király József frakcióvezető úr napirend előtti felszólalásában észrevételezte, hogy a Városháza dísztermében található „Horthy-kép” nincsen eltakarva, holott a korábbi gyakorlat az volt, hogy a kép letakarásra kerül, amikor a teremben hivatalos események zajlanak.

Mivel a kép eltakarása a felújítás miatt technikailag még nem volt megoldható, így a frakció négy képviselője elhagyta az üléstermet.

Polgármester asszony a felszólalásra reagálva jelezte, hogy a közgyűlés következő ülésén önálló napirendi pontként újra megtárgyalásra kerül a kép további sorsa.

A Horthy Miklós kormányzó 1920. február 7-i kecskeméti látogatását ábrázoló festmény Pándy Lajos alkotása. A festmény nem a kormányzó portréja, hanem egy zsánerkép, azaz életkép, amely az élet köznapi eseményeit, jeleneteit ábrázolja, igen szoros kapcsolatban az adott történelmi helyzettel.

Az 1944. október 18-ra elkészült zsánerképen a kormányzónak gyermekek nyújtanak át virágcsokrot és kenyeret, miközben a Városháza bejáratánál a helyi közelet reprezentánsai állnak. A képet 1945 után először eltakarták, majd 1959-ben lefestették és évtizedekig rejtve maradt.

A képre 2014-ben, a díszterem díszítő falfestésének felújítása során találtak rá a restaurátorok. A festményt ezt követően helyreállították, ám később – művészettörténeti szempontok figyelembevételével – a teremben zajló rendezvények, esküvők és a közgyűlés ülései alkalmával függöny takarta el.

A közgyűlésen történetekhez kapcsolódóan az M5 televízióadó „Ez itt a kérdés” című műsorának november 10-i adásában zajlott beszélgetés „Hogyan viszonyuljunk Horthy Miklóshoz 2022-ben?” címmel. A kérdésről Nánay Mihály, Nyári Gábor és Veszprémy László Bernát történészek fogalmazták meg véleményüket. Főbb érveléseik az alábbiak voltak.

Egy kép nem adhat teret részletes és kimunkált értelmezésnek. A zsánerkép a terem berendezésének integráns része. Az adott kor szempontjából érthető volt az emlékéllítés.

A Horthy-korszak megítélését az emlékezetpolitikában nem lehet kizárólag 1944-re leszűkíteni, hiszen amikor a II. világháború után felmerült, hogy Horthyt elítélik, a szövetséges hatalmak ezt nem tartották szükségesnek.

A teremben látható Ferenc József ábrázolása is, pedig az ő nevéhez fűződik az 1848-49-es szabadságharc leverése, az aradi vértanúk kivégeztetése, valamint az uralkodása alatt sodródott az ország az I. világháborúba.

Bizonyos kritikák indokoltak és jogosak, ám a „Horthy-kép” ügyét nem érdemes politikai kérdésként kezelni, hiszen az hozzátartozik a díszterem történetéhez.

A kérdéssel kapcsolatban az alábbi szakértők véleményét kértem ki:

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor történész, a Veritas Történetkutató Intézet és Levéltár főigazgatója,

Dr. Vizi László Tamás történész, a Magyarságkutató Intézet tudományos főigazgató-helyettese,

ifj. Gyergyádesz László művészettörténész, a Kecskeméti Katona József Múzeum képzőművészeti osztályvezetője,

dr. Füzi László irodalomtörténész, a Forrás szépirodalmi, szociográfiai és művészeti folyóirat főszerkesztője,

Hajagos Csaba történész, a Kecskeméti Katona József Múzeum történeti-néprajzi osztályvezetője.

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor szerint nem szabad megfeledkezni arról, hogy Horthy Miklós 1920. március 1. és 1944. október 16. között a Magyar Királyság törvényesen megválasztott államfője (kormányzó) volt.

Horthy személyét a magyar társadalom tagjainak döntő többsége elfogadta, őt az ország egységét megtestesítő személynek tartotta. Napi politikai kérdésekbe nem avatkozott be, nem rendszert épített, hanem országot, amihez kiválóan találta meg az olyan hozzáértő, szakmailag felkészült, hiteles és nemzetközi téren is elfogadott szakpolitikusokat, mint Bethlen István, Teleki Pál, Apponyi Albert és Klebelsberg Kuno.

Horthy a II. világháború alatt igyekezett a Magyar Királyságra nehezedő német nyomásnak ellenállni és csak a legkisebb mértékben engedni a „szövetségesi kívánságoknak”. Részen ennek az „ellenállásnak” lett az eredménye a Magyar Királyság németek által történt megszállása. Magyarország ezzel korlátozott szuverenitású állammá vált.

A lemondását fontolgató államfőt katonai és politikai vezetők győzték meg arról, hogy tisztségében maradjon, mondván lemondása esetén olyan szélsőséges erők kerülhetnek hatalomra, amelyek lehetetlenné tennék az országnak a háborúból történő kiválását egy kedvezőnek tűnő időszakban.

A háború lezárását követően sem a szövetséges hatalmak, sem pedig az Ideiglenes Magyar Kormány nem vádolta háborús bűnökkel.

Kormányzói működése során a személye köré kultusz épült, amely megmutatkozott történelmi események képzőművészeti alkotásokon történő megörökítése során is. Így látható Horthy Miklós ábrázolása Szegeden, a Hősök kapuján, Székesfehérvárott a Városháza épületében.

Személye, működése napjainkban is történelmi viták tárgyát képezi, de őt a magyar történelemből kitörölni – akár őt ábrázoló művészeti alkotásokból – nem lehetséges.

Hasonló álláspontot képvisel Dr. Vizi László Tamás is, aki szerint a kép nemcsak Horthyról és az őt ővező kultuszról szól, hanem értékes történelmi forrás a korszak Kecskemétjéről is. A festmény Horthy 1920-as látogatását ábrázolja, vagyis témája nem érintkezik az 1939 utáni neuralgikus történelmi vitatémákkal.

A kép művészeti produktum, ami témájától függetlenül is komoly értéket képvisel, valamint komoly helytörténelmi jelentősége van.

Ifj. Gyergyádesz László szerint művészettörténelmi szempontból Pándy Lajos szekciója megbontja a díszterem Lechner Ödön által egységes egésze törekvő koncepcióját. A Városháza épülete 1897 decemberére egy befejezett összművészeti terv alapján valósult meg, amelybe nem illeszkedik a Horthyt ábrázoló festmény. Javasolja a falkép szakszerű leválasztását és múzeumi elhelyezését.

Dr. Füzi László arra világít rá, hogy a korszakban Horthy alakjának megjelenítése művészeti alkotásokon nem kecskeméti sajátosság. A kormányzónak emléket állít Gárdonyi Géza is 1919. december 1-jei egri látogatása alkalmából „Az ötödik kard” című versében, melynek első része a magyarságot ért sorscsapásokat jeleníti meg és velük szemben, mintegy azok feloldóként írja le a városba látogató Horthy vitézeit.

Hajagos Csaba arra helyezi a hangsúlyt, hogy a kép Kecskemét várospolitikai szempontból értelmezett „jótevőjét” ábrázolja, falfestmény formájában. A városban és a térségben élők kormányzó melletti elkötelezettségét jelzi az is, hogy Horthy a képen ábrázolt esemény mellett még négy alkalommal látogatott hivatalos ügyben Kecskemétre.

Emellett polgármesteri meghívásra többször is a város ügyeit érintő megbeszéléseken vett részt a kormányzó, aki kiemelte, hogy „mindig szívesen jött Kecskemétre”.

Az emberiség kollektív emlékezetében minden korszaknak megvan a lenyomata, az utókornak nincs jogosultsága arra, hogy abból megváltoztasson, kitöröljön egyes fejezeteket.

„A múlt is létezik - valahol, egy más szférában - megcsonkíthatatlanul. Visszük a jövőbe magunkkal - de nem azért, hogy ismételjük, hanem hogy ne felejtsük, miért történhetett, ami velünk megtörtént.” (Jókai Anna)

Kecskemét, 2022. november 28.

Dr. Sztachó-Pekáry István
alpolgármester

HATÁROZAT - TERVEZET

**Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
.../2022. (XII. 8.) határozata**

A Horthy Miklós kormányzó kecskeméti látogatását ábrázoló zsánerkép

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta Dr. Sztachó-Pekáry István alpolgármester 167-36/2022. számú beszámolóját és az alábbi határozatot hozta:

A közgyűlés a fenti tárgyban készült beszámolóban foglaltakat elfogadja.